

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Stand van RVO:
Met minder regels krijgen we meer geregeld

2023

Ondernemers optimaal ondersteunen in transities

De wereld is in beweging. Nationaal en internationaal zijn er grote maatschappelijke uitdagingen waar we de komende jaren met elkaar aan moeten werken: de klimaattransitie, landbouwtransitie en economische transitie. De Rijksdienst voor

Ondernemend Nederland (RVO) stimuleert, begeleidt en ondersteunt ondernemers en organisaties die een bijdrage kunnen en willen leveren aan deze transities.

Het besef dat de daadwerkelijke impact binnen deze grote maatschappelijke veranderingen vooral door ondernemers wordt gemaakt, is hierbij erg belangrijk. Het is aan de overheid – politiek, beleid én uitvoering – om ondernemers hierin aan te moedigen, te adviseren, optimaal te ondersteunen en randvoorwaarden te creëren. Voor ons zijn daarom logische vervolgvragen: wat hebben ondernemers nodig om de maximale impact

te kunnen maken? En hoe kunnen wij dat als overheid zo goed mogelijk faciliteren?

In oktober 2022 lanceerden wij onze eerste Stand van RVO. Daarin gaven wij aan wat voor ondernemers de belangrijkste obstakels zijn om impact te maken op de genoemde transities. Als voornaamste knelpunt noemden wij de complexiteit van wetten, regels, subsidieregelingen en programma's, die versterkt wordt door het vele stapelen van nieuw beleid. Daardoor verliezen ondernemers het overzicht en moeten zij dure bureaus inhuren om wetgeving te begrijpen en gebruik te kunnen maken van regelingen. Daarnaast zijn er veel regelingen die met elkaar of met andere maatschappelijke doelen conflicteren of concurreren. Deze problemen doen niet alleen afbreuk aan het vertrouwen dat ondernemers in de overheid hebben; ze maken ook de uitvoering

onnodig complex en arbeidsintensief. Terwijl onze dienstverlening verder onder druk staat door de krapte op de arbeidsmarkt en beperkingen van onze IT-capaciteit.

RVO heeft de ambitie om een excellente publieke dienstverlener te zijn, met zichtbare maatschappelijke impact. Om dit te kunnen waarmaken, is van belang dat wij de gesignaleerde problemen samen met de politiek en beleid verminderen of wegnemen. Deze tweede Stand van RVO is daarom opnieuw een knelpuntendocument dat focust op de complexiteit en het conflicteren en concurreren van regelingen en beleid. Dat gaat om dezelfde issues als vorig jaar. Want we zijn er nog niet: het knelt nog steeds. De praktijk is weerbarstig en veel van wat er fout gaat zit ingebakken in de ontstane verhoudingen tussen politiek, beleid en uitvoering. De urgentie om dit met elkaar op te lossen wordt alleen maar

groter. Om hierin daadwerkelijk verschil te maken, moeten we in de komende jaren de ontstane cultuur en samenwerking met elkaar aanpakken. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid, om zo het vertrouwen van burgers en ondernemers in de overheid te herstellen. En om ook écht samen te werken aan een duurzaam welvarend Nederland.

In deze Stand van RVO schetsen wij daarom opnieuw waar het knelt. Dat doen we via de ervaringen van ondernemers, die vertellen waar zij in de praktijk tegenaan lopen. Vervolgens lichten wij toe hoe wij zelf al werken aan verbetering van onze dienstverlening. Maar ook wat wij doen om de geschetste problemen te adresseren. In ons eentje tot écht structurele oplossingen komen lukt ons niet. Daarom schetsen we in het laatste hoofdstuk van deze Stand van RVO óók welke hulp wij nodig hebben. Oftewel, hoe politiek en beleidsmakers aan zet zijn.

Over RVO

In opdracht van de Rijksoverheid, Europese Unie (EU) en provincies voert RVO een variatie aan instrumenten uit en stimuleren, faciliteren en ondersteunen we Nederlandse ondernemers in binnen- en buitenland. Onze ruim 6.400 medewerkers maken wereldwijd verbinding tussen ondernemers, bedrijven, kennis- en financiële instellingen en overheden. We

leveren expertise en informeren over financiële en fiscale regelingen, maar ook over landen en octrooien. Door het uitvoeren van wet- en regelgeving zorgen we voor een gelijk speelveld. Zo bouwen we mee aan zichtbare maatschappelijke impact op de uitdagingen waar Nederland voor staat.

www.rvo.nl

7,5

Klantcijfer

ca. 6.400

Aantal medewerkers (incl. IMG)

7,1 mln.

Aantal websitebezoekers
per jaar

12,4 mld.

betalingen aan beleidsgeld namens
alle opdrachtgevers in heel 2022

Er gaat al veel goed

Wij streven ernaar dat ondernemers zoveel mogelijk kunnen bijdragen aan de transities waarmee we als land en wereldwijd te maken hebben. Daar ondersteunen we hen zo goed mogelijk bij, onder andere door mede mogelijk te maken dat zij succesvol kunnen innoveren en verduurzamen. Op dat vlak gaat er gelukkig veel goed. Zo investeerden Nederlandse bedrijven in 2022 een recordbedrag van €8,2 miljard in innovatie. Met steun van de Wet Bevordering Speur- en Ontwikkelingswerk (WBSO) konden bijvoorbeeld bijna 20.000 ondernemers – onder wie 97% mkb'ers – hun kosten voor onderzoek en ontwikkeling verlagen. Dit laat zien dat regelingen de motor kunnen zijn achter innovaties, onze economie en toekomstige groei. Een ander voorbeeld zien we op de Europeaan Innovation Council (EIC), waar we ondernemers ondersteunen bij het indienen van hun projectvoorstellen. Zij ontwikkelen

baanbrekende en marktveranderende, deep-tech innovaties. Afgelopen jaar sleepten Nederlandse start-ups, begeleid door RVO, maar liefst €142 miljoen aan subsidies en investeringen binnen bij het Europese Acceleratorprogramma. Daarmee staat Nederland qua binnengehaalde financiering in de top 3 van best presterende EU-landen.

Een goed voorbeeld van samenwerking tussen beleid en uitvoering om de politieke ambities waar te maken, zien we bij Wind op Zee. Samen met beleidsmakers en ondernemers op de (energie)markt werken we aan de doelstelling om rond 2030 zo'n 21 GW (gigawatt) aan geïnstalleerd vermogen te hebben van windparken op zee. Eind 2023 moeten deze windparken al bijna 16% van de huidige Nederlandse elektriciteitsbehoefte opwekken, en rond 2030 zelfs 75%. Bij Wind op Zee sluiten beleidsdoelen goed aan op het maatschappelijk

belang, heeft de overheid een regierol en is er helderheid voor ondernemers en investeerders.

Bij crisismaatregelen zien we dat er onder druk eveneens veel mogelijk is. Dat bleek bijvoorbeeld bij de totstandkoming van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) voor ondernemers tijdens de coronapandemie. Met elkaar deden beleidsmakers, politici en RVO als publieke dienstverlener wat nodig en mogelijk was om ondernemers snel de steun te geven die zij zo hard nodig hadden om hun vaste lasten te kunnen blijven betalen. Ook bij de Tegemoetkoming Energiekosten energie-intensief mkb (TEK) was het contact tussen RVO en de beleidsmakers intensief. Daardoor kon er snel gehandeld worden.

Maar het moet beter...

De ondernemer aan het woord

De intenties zijn goed, maar het landschap van wetten en regels, subsidie-regelingen en ondersteunende programma's is simpelweg te omvangrijk geworden en functioneert daardoor niet meer goed. Dit té omvangrijke landschap van wet- en regelgeving leidt tot de veelbesproken complexiteit en zorgt ervoor dat zorgvuldig ontworpen instrumenten in de praktijk met elkaar of met andere maatschappelijke doelen conflicteren of concurreren. Ook leggen te veel regelingen een te grote administratieve last bij de ondernemer, of leiden lange beslistermijnen – soms in combinatie met het opschorten van besluiten – tot onzekerheid en tijdiverries. Voor de betreffende ondernemers is dit alles erg frustrerend. Al helemaal omdat we vaak

veel (voor)kennis van hen vragen. Talloze ondernemers ontkomen er daardoor niet aan om consultants en intermediairs in te schakelen om hen wegwijs te maken in het landschap van wetten, regels, subsidies en programma's. Of ze haken af...

Dit alles stellen wij niet alleen zelf vast; we horen het ook van de vele ondernemers met wie wij dagelijks contact hebben. In deze Stand van RVO laten we een aantal van hen aan het woord. Hun verhalen staan niet op zich: uit alle gesprekken en contacten die wij met ondernemers hebben blijkt dat de benoemde knelpunten exemplarisch zijn en breed herkend worden.

interviews ➤

complex

1

De Brexit Adjustment Reserve (BAR)

is zo'n regeling die veel te **complex** werd. Dat de BAR pas 20 maanden na de Brexit opende, zorgde bovendien voor extra druk bij de ondernemers voor wie de regeling bedoeld was. Een beleidsadviseur van een brancheorganisatie in de transport- en logistieksector maakte het ontstaan en de uitvoering van de BAR van dichtbij mee en sprak hierover met tal van transportondernemers. Hij vertelt:

“Op papier en qua budget is de BAR een prachtige regeling. Wij waren heel blij dat Nederland binnen Europa als tweede uit de bus kwam qua beschikbaar budget, want wij vonden het belangrijk dat er veel geld beschikbaar kwam voor de Brexit-kosten die ondernemers al hadden gemaakt. Bovendien wil je dat de BAR uitgeput raakt, maar er bleef héél veel budget over. Dan gaat er iets niet goed.”

“Een vereenvoudigde mkb-toets met meer uitzonderingen had de BAR

administratief veel eenvoudiger

gemaakt. ‘Ze kunnen toch zien dat ik maar drie auto’s heb’, zei een ondernemer. Een ander bedrijf diende met drie man sterk een aanvraag in, maar kreeg steeds de melding ‘U komt niet in aanmerking’, terwijl ze zeker wisten dat dit wél de bedoeling was; dan is het aanvraagformulier te complex. En dan was er in beginsel de gigantische bewijslast: van alle overtochten tussen 2018 tot 2020 was bewijs nodig.

Sommige bedrijven hebben twintig overtochten per dag; dan moet je vele duizenden bewijsstukken uploaden. Ondernemers wegen dan af: wat is de investering qua tijd en energie en hoeveel krijg ik terug? Bedrijven die miljoenen besteed hebben aan Brexit-aanpassingen zetten dan door, terwijl ondernemers met minder onkosten afhaken.”

- Beleidsadviseur brancheorganisatie

Meer informatie
Scan de QR-code en lees meer over de knelpunten in de BAR regeling.

2

Het nieuwe **Gemeenschappelijk Landbouwbekleid (GLB)** laat duidelijk zien hoe regelingen **complex** kunnen zijn én met elkaar kunnen **concurreren** en **conflicteren**. Niet alleen bezorgt het GLB ondernemers een flinke (extra) administratieve last; ook hebben ze te maken met de op elkaar lijkende eco-regeling en het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Een Groningse akkerbouwer vertelt:

“Mijn man en ik verbouwen aard-appelen voor de zetmeelproductie en suikerbieten op 65 hectare landbouwgrond. Via een collectief doen we aan Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), op ongeveer 20% van onze grond. Sinds het nieuwe GLB doen we ook mee aan de eco-regeling.”

“Probleem is dat deze regelingen overlappen. Daardoor is niet altijd duidelijk wat meetelt voor het ANLb en wat voor de eco-regeling. Je kunt voor beide regelingen niet dezelfde

activiteiten opgeven. Laat je het collectief dan op bepaalde punten vallen, om voor je eigen eco-premie te kiezen?”

- Akkerbouwer in Groningen

Ook andere agrariërs herkennen de **complexiteit** van het nieuwe GLB en de **concurrerende** werking van het ANLb en de eco-regeling. Een Gelderse veehouder vertelt hoe zij vastzit tussen het GLB en haar eigen situatie:

“Samen met mijn man heb ik een veehouderij met 70 vleeskoeien. De inkomsten uit het GLB hebben we hard nodig, want van ons bedrijf alleen kunnen we niet leven. We hebben er allebei een baan naast. Het nieuwe GLB maakt het er voor ons niet makkelijker op, want omdat wij land pachten kunnen wij de eco-regeling maar beperkt uitvoeren. Wij kunnen bijvoorbeeld geen nieuwe bomen of struiken planten. Ondervijl ‘moeten’ we wel aan het ANLb meedoen, want

die opbrengst gaat naar de pachter. In ruil daarvoor betalen we minder pacht. We zitten dus klem tussen de GLB en andere gemaakte afspraken. Voor ons is het zuur dat het niet mogelijk is om én via de eco-regeling én via het ANLb subsidies te krijgen.”

- Veehouder in Gelderland

Meer informatie
Scan de QR-code
en lees meer over
de knelpunten in
het GLB

3

De typering **conflicterend** gaat ook op voor de regeling **Stimulering**

Duurzame Energieproductie en

Klimaattransitie (SDE++). Een ondernemer die refurbished onderdelen voor zonnestroominstallaties op de markt brengt, ziet dat afnemers daarvoor meestal geen SDE++-subsidies kunnen aanvragen. Zo staat een regeling die gericht is op het grootschalig opwekken van hernieuwbare energie en CO₂-reductie tegelijkertijd de doelstelling circulariteit in de weg:

“Ergens wringt het dat refurbished installaties niet voor een regeling als de SDE++ in aanmerking komen. Terwijl onze producten wél aansluiten bij de doelen van die regeling. Wij redden klimaatssystemen en onderdelen ervan van de vuilnisbak en geven ze een tweede leven. Nogal wat systemen en onderdelen bestaan grotendeels uit printplaten. Als in zo’n printplaat iets kapotgaat, gaat het betreffende onderdeel of systeem meestal de vuilniscontainer in. Wij zijn

in veel gevallen in staat ze te herstellen – reviseren – naar de originele levensduur, zodat het product weer net zo goed is als toen het uit de fabriek kwam. Daarmee kunnen wij concurreren met de groothandel, waar installatiebedrijven hun nieuwe producten inkopen. Kortom, gereviseerde zonnesystemen zijn commercieel aantrekkelijk, dragen bij aan het grootschalig opwekken van hernieuwbare energie, aan CO₂-reductie én bieden circulariteit. Natuurlijk moeten er voorlopig ook nieuwe zonnesystemen en onderdelen geïnstalleerd worden, maar zeker ook gereviseerde.”

“Subsidie moet als doel hebben om de duurzame én de circulaire keuze te stimuleren. Maar omdat circulaire producten grotendeels buiten regelingen als de SDE++ vallen, verduijnt de circulaire impuls in een deel van de markt. Dat maakt voor mijn gevoel het speelveld minder eerlijk. Om dat gelijk te trekken zou binnen de SDE++ een extra categorie

toegevoegd kunnen worden, gericht op levensduurverlenging; dat zou een mooi criterium zijn. Want het moet in zo’n regeling niet of- of zijn, maar en-en. Zowel duurzaam als circulair. Subsidies moeten prikkelen om voor de optie circulair te kiezen. Die prikkel is er nu te weinig.”

- Ondernemer in refurbished energiesystemen

Meer informatie
Scan de QR-code en lees meer over de knelpunten in de SDE++

complex
concurreren

4

Duidelijk **complex en concurrerend** zijn de vier **Specifieke Uitkeringen (SPUK)** voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid: de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), de Lokale aanpak isolatie (LAI), de Toezicht handhaving energiebesparing (THE) en de Lokale warmtetransitie. Gemeenten en provincies kunnen via deze SPUK's onder andere personeel inhuren om bij te dragen aan klimaat- en energieoplossingen. Het lukt hen echter lang niet altijd om hiervoor voldoende uitvoeringskracht te realiseren:

“Het is fijn om medewerkers te kunnen inhuren voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid, maar dan moeten er wel kandidaten zijn. Die zijn er niet, door de krapte op de arbeidsmarkt. Bovendien is de concurrentie tussen gemeenten groot. Mensen met de juiste papieren gaan vaak bij grotere gemeenten werken, want zij kunnen daar een hoger salaris krijgen.

En pas afgestudeerden zijn niet zomaar klaargestoomd voor deze werkzaamheden, terwijl we nu willen doorpakken op het duurzaamheidsbeleid. Dat de regelingen einddatums hebben waarop het geld moet zijn ingezet, maakt het er niet makkelijker op. Dat leidt tot een vicieuze cirkel: voor het maken van beleid op de beschikbare uitkeringen zijn mensen nodig; om extra mensen aan te nemen is geld beschikbaar, maar het wegzetten van dat geld levert extra werk op. Door die druk hebben we als gemeente vaak onvoldoende ruimte om na te denken over welke kant we op willen qua beleid.”

“Bovendien moeten we de capaciteit die we inzetten heel precies verantwoorden. Binnen de CDOKE-regeling is een fte bijvoorbeeld alleen subsidiabel als hij direct effect heeft op de CO₂-reductie. Dat kun je naar mijn idee verschillend zien en uitleggen, maar die ruimte is er niet. En dan hebben gemeenten niet met maar één, maar met meerdere regeling te maken. Geregeld komen er nieuwe regelingen bij, of komt extra geld vrij. Dat

betekent: wéér extra werk. Het is continu kijken: welk geld hebben we, wat komt er nog aan en waar kunnen we het wegzetten? Soms vraag ik me af of wij het geld van dit jaar wel uitgegeven krijgen voor de deadline van 2025. Daar vinden we wel een weg in, maar is dat ook altijd het beste voor onze inwoners?”

“Mijn advies aan de overheid: verminder het aantal regelingen. Parkeer ze onder een overkoepelende regeling en zorg ervoor dat de verantwoordiging makkelijker gaat. Dat scheelt ons enorm veel werk. Het is zonde als wij door bureaucratie onze doelen niet halen. Wij zijn een redelijk grote gemeente, maar wij zien vaak door de bomen het bos niet meer. Kleinere gemeenten hebben het hier nóg moeilijker mee en lopen vast.”

- Gemeentelijk beleidsmedewerker
Noord-Nederland

Meer informatie
Scan de QR-code
en lees meer over
de knelpunten in
de SPUK

Conflicten landbouw, natuur en biodiversiteit

Begin september kwam een analyse van RVO naar buiten over mogelijke schadelijke effecten van landbouwregelingen op de natuur en biodiversiteit. Hierin beoordeelden wij 34 van de landbouwregelingen die wij uitvoeren middels een quickscan. Wat bleek: 12 landbouwregelingen zijn mogelijk schadelijk voor natuur en biodiversiteit. Bijvoorbeeld omdat zij schaalvergroting en intensivering in de hand werken. Zo zien wij dat ondernemers die fors investeren in technische innovaties met gebruik van één van deze regelingen, moeten intensiveren om deze investering terug te verdienen. Dit is een duidelijk voorbeeld van hoe regelingen kunnen

bijdragen aan het ene beleidsdoel, maar tegelijkertijd een negatief effect kunnen hebben op het andere.

RVO beschikt over de kennis en expertise om het geheel aan regelingen, die bij ons bij elkaar komen en uiteindelijk op de tafel van de ondernemer komen, op deze manier te analyseren. Deze kennis benutten wij in gesprekken met onze opdrachtgevers. Maar het is beter om dit te voorkomen, door de uitvoering al te betrekken bij politieke besluitvorming en het opstellen van beleid, zowel in Den Haag als Brussel. Zodat integraal gekeken kan worden naar de mogelijke effecten van een bepaald instrument.

Hoofdstuk 2

Werken aan haalbaarheid, uitvoerbaarheid en meer vertrouwen

De roep om steun van de overheid en politiek neemt toe binnen de samenleving. De samenleving kijkt naar de overheid en naar politici voor begeleiding en ondersteuning wanneer transities nodig zijn, maar ook tijdens crises en onvoorziene omstandigheden.

Tegelijkertijd is sprake van wantrouwen richting overheid en politiek. Wij zijn ervan overtuigd dat een van de belangrijkste beginselen van het vertrouwen in de overheid ligt in betere publieke dienstverlening. Publieke dienstverleners staan immers dagelijks in contact met de samenleving, als gezicht van de overheid.

Meer dan ooit klinkt de roep vanuit de samenleving dat de overheid en politiek hun beloften moeten waarmaken. Hier gaat het vaak fout, omdat de uitgesproken beloften té vaak onhaalbaar zijn. Onhaalbaar, omdat het ons als publieke dienstverlener in toemende mate ontbreekt aan de tijd,

uitvoeringskracht en ICT-capaciteit om waar te maken wat er in Den Haag beloofd wordt. Maar ook omdat het beschikbare instrumentarium vaak ontoereikend is om de gewekte verwachtingen en/of beleidsdoelstellingen te behalen.

Kunnen we dit probleem oplossen? Ja. Maar alleen als in de politieke besluitvorming, haalbaarheid, uitvoerbaarheid en de ambitie om het simpel te houden centraal komen te staan. Zie er daarom als politici en beleidmakers op toe dat nieuwe wet- en regelgeving begrijpelijk en 'doenbaar' is voor ondernemers, aansluit op hun dagelijkse praktijk én uitvoerbaar is voor publieke dienstverleners als RVO. Wees kritisch op beleidsvoorstellen en waak voor te hoge administratieve of andere druk bij goedwillende ondernemers.

Help ons bovendien om de uitvoering van nieuw beleid zo efficiënt mogelijk

vorm te geven, in samenhang met water al is. Dat vraagt om minder complexe wetten, regels, regelingen en programma's. Het vraagt er ook om dat het stapelen van beleid stopt, zodat we gezamenlijk kunnen gaan nadenken over hoe het geheel van wet- en regelgeving versimpeld of opnieuw ontworpen kan worden. Het is tijd om minder te gaan doen en minder te willen. Minder beleid, minder wetten en regels, minder regelingen en minder programma's in plaats van dat we nóg meer willen doen en nóg meer beleid willen optuigen. Ook is het tijd voor minder (administratieve) druk en minder frustraties bij ondernemers, zonder dat wij als overheid in onze ambities gas terugnemen.

Bereiken we dan minder? Nee, onze verwachting is dat als we het simpeler en aantrekkelijker maken voor ondernemers, we tegelijkertijd doeltreffender worden met de regelingen.

Wat doen wij zelf?

Als RVO zetten we doorlopend stappen, om onze dienstverlening te verbeteren en de menselijke maat toe te passen waar dat kan. Ook richten wij onze organisatie in langs de drie transities – klimaat, landbouw en economie – zodat niet meer het instrument maar de impact centraal staat.

Zoals gezegd zijn wij als RVO veelvuldig in gesprek met ondernemend Nederland. Dit levert ons een schat aan waardevolle kennis en informatie op. Niet alleen horen wij van ondernemers wat zij goed vinden aan onze dienstverlening en uitvoering; zij zijn vaak ook eerlijk over wat er wringt en beter kan. Ze dragen tal van problemen aan en leggen ons uit welke gevolgen en frustraties zij ervaren van alle complexe, conflicterende en concurrerende wetten, regels, subsidieregelingen en programma's waarmee zij te maken hebben. Veel

van deze input gebruikt RVO om haar dienstverlening te verbeteren. Ook zorgen wij ervoor dat deze informatie terrecht komt bij beleidsmakers en de politiek – dat zien wij als onze verantwoordelijkheid.

RVO heeft veel contact met ondernemers over regelingen en programma's. Jaarlijks heeft onze klantenservice meer dan 400.000 contactmomenten. Daarnaast organiseert RVO proactief het gesprek met ondernemers, om een goed en actueel beeld te hebben van wat er onder hen speelt en hoe zij de regelgeving en onze dienstverlening ervaren. Zo organiseren we het afgelopen jaar rondtafelgesprekken tussen directeuren van RVO en ondernemers, intermediairs, organisaties en decentrale overheden. We merken dat, door in kleine gezelschappen van gedachten te wisselen, een goed inzicht ontstaat in de obstakels waar zij tegenaanlopen.

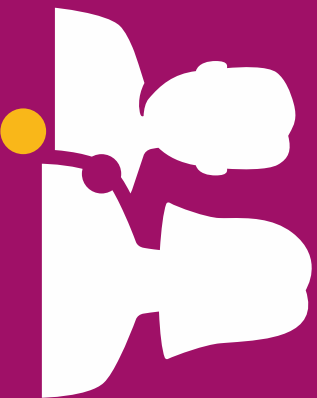
Daarnaast laten wij onze formulieren, websites en klantreizen vooraf testen door ondernemers, zodat wij altijd onze dienstverlening en portalen

optimaal op de wensen van de ondernemers kunnen afstemmen. En zo onze dienstverlening kunnen verbeteren. Al dit soort gesprekken en ervaringen testen we bovendien via klanttevredenheidsonderzoeken, panelgesprekken en speciale Arena-bijeenkomsten. Bij deze laatste bijeenkomsten nemen we de klant-ervaring op, om zo elke stap te analyseren die ondernemers moeten zetten. Ook bezoeken medewerkers van RVO veel bedrijven en beurzen. Via evenementen, missies en het TradeRelationsProgramma gaat RVO met grote aantallen ondernemers in gesprek, om met onze dienstverlening aan te kunnen sluiten op hun behoeften. Kortom, RVO is altijd in gesprek met ondernemers en staat hierbij voortdurend open voor feedback.

Ook breder binnen de samenleving proberen wij steeds de boodschap uit te dragen dat minder complexiteit nodig is. Zoals in januari 2023, in de toespraak van onze algemeen directeur bij het aanbieden van de Staat van de Uitvoering aan de voorzitter van de Tweede Kamer. Maar ook op andere momenten in talloze speeches en interviews bij onder andere het ANP, NPO Radio 1, in podcasts en bij

paneldiscussies. En niet te vergeten op onze eigen Relatedag en tijdens de Dag van de Publieke Dienstverlening. De kern van onze boodschap is steeds dat anders durven denken, handelen en samenwerken nu nodig is voor minder complexiteit. En voor meer impact op de transities, alsook om het vertrouwen in de overheid weer te laten toenemen.

Hoofdstuk 3

Ons beroep op de politiek en beleid

Als RVO merken we dat de overtuiging dat het simpeler moet, breed gedragen wordt. Daardoor lijkt het herhalen van onze boodschap – minder complexiteit – bijna niet meer nodig. Desondanks is het van belang om nu ook daadwerkelijk over te gaan tot actie, in gezamenlijkheid. Maak het simpel en uitvoerbaar. Wat vragen wij hierin concreet van politici en beleidsmakers?

1 Vroegtijdige samenwerking bij het ontwerp van regelingen

Herontwerp de wijze waarop wetten en regelingen tot stand komen zo, dat de uitvoering structureel meedenkt en mee ontwerpt. Op die manier kan kennis en expertise over uitvoering én de behoefte van de doelgroep worden meegenomen in de ontwerpfase zoals het Beleidskompas beoogt. Ook kunnen dan, waar mogelijk, slimme koppelingen gemaakt worden met wat al bestaat, om te voorkomen dat er stapeling, concurrentie en conflicterende regelingen ontstaan. Dit alles vraagt om korte lijnen, zodat politiek, beleid en uitvoering elkaar goed begrijpen en iedereen weet wat er speelt. Hiertoe nemen wij graag het initiatief. Wij nodigen Kamerleden van harte uit om met ons

mee te kijken en laten graag zien – vanuit de praktijk – waar ondernemers maar ook wijzelf tegenaan lopen. Denk vooral met ons mee over hoe knelpunten opgelost kunnen worden. Tenslotte hebben wij hetzelfde doel voor ogen: van betekenis zijn voor onze ondernemers en verschil maken voor onze samenleving!

2 Geef de uitvoering meer ruimte en vertrouwen en focus op de norm

De Tweede Kamer heeft haar controlerende rol, maar daarnaast hebben publieke dienstverleners ruimte nodig om – met hun eigen kennis en expertise – de uitvoering zo goed mogelijk vorm te geven en maatwerk toe te passen. Geef ons die ruimte en vertrouw op de kwaliteit die wij nastreven. Dan wordt niet alleen onze

dienstverlening beter, maar ontstaat ook meer ruimte voor maatwerk.

Maak wetten en regels zo, dat er ruimte voor de uitvoering ontstaat. Als de grootste groep de norm bepaalt, kan een regeling grotendeels geautomatiseerd worden uitgevoerd. Zo ontstaat ruimte bij de uitvoering voor maatwerk voor de uitzonderingen. Leg hiervoor zorgvuldig vast wat de bedoeling en motivatie is van een regeling of van beleid. Dit bepaalt dan de kaders waarbinnen de uitvoering maatwerk en de menselijke maat kan toepassen.

3 Houd het simpel, let op de samenhang en coördineer

Verlies bij het maken van nieuw beleid de samenhang met andere wetten, regels en regelingen niet uit het oog. En houd zicht op de doelgroep voor wie nieuw beleid bedoeld is. Er bestaan namelijk nog te veel conflicterende en concurrerende regels en regelingen vanuit verschillende ministeries naast elkaar. Dit dient niet het belang van onze ondernemers en gaat ten koste van de impact die we met beleid willen maken. Betere coördinatie, betere samenwerking en het bundelen van regels is de oplossing. Programma's moeten rijksbreed opgepakt of centraal gecoördineerd worden. Het uitgangspunt moet altijd zijn: houd het simpel.

In april 2023 liet de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zien hoe programma's rijksbreed opgepakt kunnen worden. In de Kamerbrief *Bedrijfslevenbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal* verwees de minister op pagina 3 naar onze vorige Stand van RVO en deed de toezegging zich als coördinator in te zetten voor meer toegankelijk-ke en goed op elkaar aansluitende programma's en regelingen voor mkb'ers.

4 Verminder de administratieve controledruk

Een groot deel van de complexiteit die ondernemers ervaren bestaat uit administratieve druk die vooral het gevolg is van de benodigde bewijslast. Het spreekt voor zich dat wij zorgvuldig met publieke middelen moeten omgaan en dat we met onze regelingen niet de deur open moeten zetten voor oneigenlijk gebruik of misbruik. Maar tegelijkertijd moeten we oog houden voor de administratieve lasten voor de ondernemer. Zo helpen we samen -als overheid- ondernemers verder om blijvend meer impact te maken op de grote maatschappelijke opgaven.

Colofon

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag
Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag
T +31 (0) 88 042 42 42
F +31 (0) 88 602 90 23
www.rvo.nl

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | 2023

Publicatienummer: RVO-205-2023/BR-CORP

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.